

1 SEPTEMBER 1923.

AFLEVERING 5.

NADruk VERBODEN.

Opgericht door E. HEIMANS, J. JASPERS Jr. en Dr. JAC. P. THIJSSE.

REDACTIE:

J. HEIMANS, AMSTERDAM.

Dr. JAC. P. THIJSSE, BLOEMENDAAL

ADRES DER REDACTIE:

Dr. JAC. P. THIJSSE, BLOEMENDAAL.

UITGAVE VAN:

W. VERSLUYS TE AMSTERDAM.

ADMINISTRATIE:

2e OOSTERPARKSTRAAT 223, AMSTERDAM.

PRIJS PER JAAR f 6.50.

NIEUWS VAN NATUURMONUMENTEN.

BUSKERS is gekocht, het bosch van Buskers, een bosch, dat nog al lijkt op dat, waar Heimans van droomde in zijn inleiding van „In het Bosch”. Alleen is het nog niet van het kaliber van herten en raven, maar er dwaalt toch wel eens een ree, en de beek, die er door stroomt, is alles, wat ge van een beek kunt begeeren. Men heeft die Slingebeek van Winterswijk en Aalten wel eens vergeleken bij een parelsnoer en de dikste paarlen zijn dan Aaldrinks, Stemerdink, Buskers, Plekenpol en Bekendelle. Onze vriend Meinen, die jaren en jaren geleden in De Levende Natuur de lof zong van het Korenbergervveen, heeft ons ook in vorige jaargangen verteld van Stemerdink en Bekendelle en van zijn rotsig beekje bij Cotten, en wij zijn hem nog altijd dankbaar, dat hij ons den weg heeft gewezen naar den Achtersten Achterhoek, die wel even rijk aan natuurschoon is als Zuid-Limburg of Twente. Het is het land der beken: Ratumsche beek, Willinkbeek, Slingebeek, Kottensche beek, die vroolijk murmelen in hun diepe beddingen en die langs hun uitgeschuurde oevers menig staaltje vertoonen van de bonte geologische formatie van den rand van het bekken van Munster. Het woud, dat oorspronkelijk de heele streek bedekte, is broksgewijs gehandhaafd langs de oevers der beken en

menige oude en afgesnoerde kronkeling bestaat in die bosschen nog voort als plas of vijver of drassige veenbodem. Het zijn in hoofdzaak loofbosschen, meest eik, de vroolijke eik met zijn schat van onderhout en bodemflora, en ook de haagbeuk komt hier tot zijn recht, meer dan waar ook in Nederland. Maar het mooist van deze bosschen is toch wel hun bloementooi in de lente, als de oevers van de beken geel zien van de sleutelbloemen, het bosch zelf wit van de anemonen, als de bemoste voet van menige oude eik tegelijk een bloemenperkje is van blauwe maagdepalm en licht rose klaverzuring, met lelietjes van dalen en dalkruid en overvloed van viooltjes en onbegrijpelijk mooie pinksterbloemen op onverwachte plaatsen. Dan weer al de boschbessen en *Pirola* en allerlei orchideeën o.a. op een nog geheim open plekje in het hooge woud de zeldzame mannetjes orchis, *Orchis mascula*. Die groeit nu wel niet op Buskers, maar daar vinden we naast al het andere moois, hierboven genoemd, de sierlijke en zeldzame Bosch-paardestaart.

Het wandelpad in Buskers leidt vlak langs de beek en wanneer ge daar nu komt in April of Mei, dan kunt ge er langs de oevers de dartele groote gele kwikstaartjes zien spelen en pronken, want die komen langs de Slingebeek gelukkig even algemeen voor als in Zuid-Limburg. Ook hoort ge er den zwarten specht roepen, al huist hij ook niet hier, maar in een naburig bosch. De vogelenlijst van de Slingebeek doet niet onder voor die van Texel, Naardermeer of Oisterwijk. Ook de entomologen, de mycologen, de bryologen en haast ieder, die een stukje plantenwereld of dierenwereld met voorliefde behandelt, kan hier zijn hart ophalen.

De geschiedenis van den aankoop van Buskers is weer die van den rechten man op de rechte plaats, of eigenlijk twee mannen op twee plaatsen.

De zaak kreeg haar beslag door de offervaardigheid van het gemeentebestuur van Winterswijk, eenige Winterswijkers zelve, de A. N. W. B., wier wandelweg door Buskers gaat en onze Vereeniging tot Behoud van Natuurmonumenten, die nu alweer een rentelooze leening groot f 26.000 heeft af te lossen, bij al de andere verplichtingen, die vroeger zijn aangegaan. Wij hopen nu maar, dat ieder, die den aankoop van Buskers waardeert, het zijne of het hare zal doen, om de kas der Vereeniging te stijven, want wij staan binnenkort nog voor meer dergelijke mooie koopjes.

Buskers telt mee onder de kleine natuurmonumenten, het is maar tien hektaren. Van een paar vriendinnen kreeg de Vereeniging ook nog een „klein Natuurmonument” ten geschenke en wel de Zandkuil aan den Hoogen Berg op Texel met zijn naaste omgeving. Dit nieuwe natuurmonument ligt vlak tegen het bekende Bosch op den Hoogen Berg, dat gemeente-eigendom is, ge weet wel de ronde bobbel, die je al ver uit zee midden op het eiland ziet, de hoogste verheffing van de diluviale kern van het eiland met zijn keileem en zwerfsteen. Jaren geleden heb ik in De Levende Natuur al verteld van den Hoogen Berg en de Zandkuil, van het prachtige vergezicht over Texel en zijn Ree en van den museum-achtig rijken overvloed van graafbijen en graafwespen, die er hun nesten hebben in de harde zandhelling: behangersbijtjes van velerlei soort, de pluimvoetbijtjes, de kleine zwarte *Panurgus*, de Bultenaarwesp, het Zijdebijtje, de Harkwesp, de vliegendooders *Mellinus* en

Crabro, andere Crabro's met andere prooi, de spinnendooders *Pompilus* en *Ammophila*, de parasietbijen *Coelioxys* en *Epeolus* en nog veel andere. Ook vonden we daar als nieuwe bekende de rupsen begraven *Ammophila lutraria*. Het terrein is in den laatsten tijd een beetje vergraven, maar zal nu weldra na een rustkuur zijn vorige schoonheid herwinnen. Zoodra ik op Texel kom, ga ik er eens kijken en dan hoop ik er aan den voet van den heuvel nog weer de witte hei te vinden, want dat beteekent geluk.

't Is een mooi geschenk, deze zandkuil met zijn randje Hooge Berg. Geldgeschenken zijn zeker ook altijd zeer welkom, maar zoo'n bijdrage in natura is toch al heel bijzonder aardig. Wel merkwaardig is het, dat alle bezittingen van de Vereeniging tot Behoud van Natuurmonumenten op Texel dergelijke geschenken zijn: de Staart, de Ooster en Wester, de Putten en nu alweer de Zandkuil. Misschien wil de een of ander ons nog een ander Texelsch bijzonderheidje geven en wel een of meer van die kleine boschjes van elzen en berken, lijsterbessen en esschen, doorstrengeld met hop en kamperfoelie, begroeid met varens en bramen en wilgenroosjes en hier en daar met wilde hyacinthjes, dingetjes van een duizend gulden of daaromtrent. Ook zijn er nog een paar begeerenswaardige oude eendenkooien. Die boschjes en kooien zijn niet alleen belangrijk om hun zeer merkwaardigen plantengroei, maar ook omdat het ware bolwerken zijn voor de kleine zangvogeltjes van het woud, die zoo'n bekoorlijke aanvulling leveren voor de Texelsche vogelwereld van weiden en stranden. Als ge daar nu lust toe gevoelt, kom er dan eens over praten op het kantoor Heerengracht 260. Wij kennen die boschjes op een prik en maken het u gaarne zoo gemakkelijk mogelijk. Dan moeten we hier of daar nog een paar kreeken hebben met slibbighe oevers en Texel is in orde, want de duinen, zoo hopen wij, daar zorgt de Staat wel voor.

Te midden van de groote zorgen, die onze Vereeniging kwellen, zijn dit nu weer een paar zeer aangename gebeurtenissen; ze houden den moed er in, en verhoogen ons vertrouwen in gemeentebesturen. Wat Winterswijk, den Bosch, Oisterwijk, Tilburg, Rheden, Groningen gedaan hebben dat kunnen andere gemeenten toch ook wel: Maastricht voor den St. Pietersberg, Middelburg voor de Manteling, Enschede voor... maar ik ga mij verschrijven en visioenen zien.

JAC. P. THIJSSE.

IETS OVER GRIELEN.

MEER aan 't interessante dan wel aan 't wetenschappelijke van 't zien van vogels in de vrije natuur zal dit opstel gewijd zijn. Meerdere malen zullen de lezers en lezeressen artikelen hebben ontmoet, waarin een relaas wordt gegeven over 't observeren en fotografeeren van vogels in eigen omgeving; en al wordt in vele van die verhalen het vogelfotografen-latijn niet vergeten, blijft het een arbeid, waar vaak veel geduld voor gevraagd wordt.